

આ પ્રશ્નપત્રમાં ત્રણ વિભાગ છે. પ્રત્યેક વિભાગમાંથી એક એમ ત્રણ નિબંધ, દરેક આશરે 800 શબ્દમર્યાદામાં લખવાના રહેશે.

This question paper has three sections. Attempt **three** essays, **one** from **each** of the three sections, in about **800** words **each**.

વિભાગ-1

SECTION - 1

- પ્ર.1. ભારતીય અમલદારી વિશે પ્રજાનો અનુભવ અને ખ્યાલ નિરાશાજનક છે. સ્વતંત્રતા પછીના વહીવટી સુધારાઓના ઇતિહાસના ખાસ સંદર્ભે ભારતીય અમલદારશાહીની મુખ્ય ખામીઓનું વિશ્લેષણ કરો અને તે પ્રજા પ્રત્યે પ્રતિભાવશીલ અને જવાબદાર બને તે માટે અમલી થઈ શકે તેવાં પગલાઓ સૂચવો.
- Q.1. Public's experience and perception about Indian bureaucracy is disappointing. Analyze, with special reference to the history of administrative reforms post-independence, the major shortcoming in Indian bureaucracy and recommend implementable measures to make it responsive and accountable to the public.
- પ્ર.2. સોશિયલ મીડિયા દ્વારા વિદેશી દખલગીરી આપણી લોકશાહી ચૂંટણી પ્રક્રિયા માટે ભયજનક છે. ભારતના પ્રવર્તમાન લોકશાહી શાસનના ઢાંચાને સુદૃઢ બનાવવા સારૂ તમે ઇચ્છતા સમગ્રલક્ષી 'ચૂંટણી સુધારાઓ'ની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.
- Q.2. Foreign interference through social media pose dangerous threat to our democratic electoral process. Discuss briefly the comprehensive 'Electoral Reforms' which you would like to bring in to strengthen the present democratic setup of governance in India.
- પ્ર.3. વિજ્ઞાન અને તકનીકની પ્રગતિ સાથે, આપણે વિકાસના ચક્રીય મોડલને રેખીય બનાવી દીધું છે અને આજે આપણે સૌથી ખરાબ પરિસ્થિતિવિષયક (ecological) સંકટનો સામનો કરી રહ્યા છીએ. ટિપ્પણી કરો તેમજ તેનો ઉકેલ સૂચવો.
- Q.3. With the advancements in Science and Technology, we have linearized the circular model of development and today we are facing the worst ecological crisis. Comment and suggest the way forward.

વિભાગ-2

SECTION - 2

- પ્ર.4. શું સંસ્કૃતિને, સામાજિક-ધાર્મિક મૂલ્યો અને પ્રથાઓના સ્વરૂપમાં અપનાવી લેવી જોઈએ કે તેને કાયદા અને/અથવા ન્યાયિક નિર્ણયોના સ્વરૂપમાં લાદવામાં આવવી જોઈએ ? ઉદાહરણો સહિત વિવેચનાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.
- Q.4. Should culture, in terms of socio-religious values and practices, be adopted or imposed by the State in terms of law and/or judicial decisions ? Critically evaluate with examples.
- પ્ર.5. શું શહેરી માઓવાદ રાષ્ટ્રીય અખંડીતતા માટે ભયજનક છે ? ચર્ચા કરો.
- Q.5. Is Urban Maoism posing a threat to national integrity ? Discuss.

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 50

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 50

પ્ર.6. આપણી શૈક્ષણિક સંસ્થાઓનું જ્ઞાનના મંદિરો તરીકે પુનર્ગઠન કરવા માટેના ઉદ્યોગસાહસિકતા અને વૈજ્ઞાનિક અભિગમની સાથે ભારતીય મૂલ્ય પ્રણાલીનો સમાવિષ્ટ કરતાં શૈક્ષણિક સુધારાઓ લાંબા સમયથી પડતર છે. ચર્ચા કરો.

Q.6. Educational reforms are long overdue in terms of restructuring our educational institutions as temples of learning encompassing entrepreneurial spirit and scientific temperament along with Indian value system. Discuss.

વિભાગ-3

SECTION - 3

પ્ર.7. શાસક પક્ષ પાસે શાસન કરવાનો આદેશ છે, જ્યારે વિરોધપક્ષ પાસે વિરોધ કરવાની, ખુલ્લા પાડવાની અને જો સંખ્યા હોય તો દૂર કરવાની ભૂમિકા છે. પરંતુ કોઈપણ સંજોગોમાં સંસદીય કાર્યવાહીમાં વિક્ષેપ હોવો જોઈએ નહીં. પ્રતિભાવ આપો.

Q.7. Ruling party has the mandate to rule while opposition has the role to oppose, expose and if number permits, to depose. But under no circumstances should there be disruption of parliamentary proceedings. Reflect.

પ્ર.8. વિક્રમી અનાજ ઉત્પાદન તેમજ સહાયક ન્યૂનતમ ટેકાના ભાવ (MSP) નીતિ હોવાં છતાં કૃષિલગત બાબતો રાષ્ટ્રની ચિંતાઓ પૈકીની એક રહી છે. તેના કારણોનું મૂલ્યાંકન કરો તેમજ વ્યાપક ઉકેલ સૂચવો.

Q.8. Despite setting records in production of foodgrains and supportive Minimum Support Price (MSP) Policy, agrarian issues remain one of the national concerns. Analyze the reasons and suggest comprehensive solutions.

પ્ર.9. ભ્રષ્ટાચારને નાથવા માટે ઈ-ગવર્નન્સ એક હકારાત્મક પગલું છે. “સુનિયોજિત ભ્રષ્ટાચાર”ને નિયંત્રિત કરવા તેમજ અસરકારક શાસનને પ્રોત્સાહન આપવા સારૂ ટેકનોલોજીનો કેવી રીતે પ્રગતિશીલ ઉપયોગ કરી શકાય તે યોગ્ય ઉદાહરણો સાથે ચર્ચા કરો.

Q.9. E-Governance has been a positive step towards tackling corruption. Discuss with appropriate examples how technology can be used progressively for controlling ‘systemic corruption’ and promoting effective governance.

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 50